

Konikallion tuulivoima-alueen osayleiskaavan 2. viranomaisneuvottelu

MUISTIO

Aika: 4.5.2026 klo 12.00–15.35

Paikka: Teams-yhteys

Osallistujat:

Satu Rask	Ikaalisten kaupunki	
Teijo Jokinen	Ikaalisten kaupunki	
Mika Wallin	Ikaalisten kaupunki	
Ritva Asula-Myllynen	Hämeenkyrön kunta	
Anna-Maria Niilo-Rämä	Hämeenkyrön kunta	
Pasi Lappalainen	Nosto Consulting Oy / Ikaalisten kaupunki	
Niina Kangas	Lupa- ja valvontavirasto	pj.
Tuuli Hankaankorpi	Lupa- ja valvontavirasto	
Minna Huttunen	Sisä-Suomen Elinvoimakeskus	
Iris Lehtonen	Pirkanmaan liitto	
Miia Hinnerichsen	Pirkanmaan maakuntamuseo	
Vadim Adel	Pirkanmaan maakuntamuseo	
Helena Arola	Ilmatar Energy Oy	poistui klo 14.19
Lauri Vierto	Ilmatar Energy Oy	poistui klo 14.19
Ismo Vendelin	AFRY Finland Oy	
Henna Tihinen	AFRY Finland Oy	siht.

Poissa, tiedoksi:

Maarit Jokinen	Satamalan kaupunki
Hannele Kuitunen	Elinvoimakeskus
Elisa Nygård	Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo	Pirkanmaan pelastuslaitos
kirjaamo	Sisä-Suomen Elinvoimakeskus
kirjaamo	Lupa- ja valvontavirasto

1. Neuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Niina Kangas toimii puheenjohtajana, konsultti laatii muistion. Niina Kangas avasi kokouksen klo 12.01. Käytiin läpi esittäytymiskierros.

2. Asialistan hyväksyminen neuvottelun työjärjestykseksi

Hyväksyttiin asialista työjärjestykseksi.

3. Ikaalisten kaupungin ja Hämeenkyrön kunnan puheenvuoro

Ikaalisten kaupungilla ei ole kommentoitavaa.

Hämeenkyrön kunta: Konikallion tuulivoimahanke on ensimmäinen tuulivoimakaava Hämeenkyrössä. Hankkeen osalta edetty tiiviissä yhteistyössä hankevastaavan ja kuntien kanssa. Erillisselvitykset ovat korostuneet etenkin hankkeen alkuvaiheessa sekä nähtävilläolojen välissä. Huomattava osa saadusta kaavapalautteesta on saatu kunnan

ulkopuolelta. Kaavan hyväksymiskäsittelyn suunniteltu aikataulu: hallituksen kokous 25.5. ja valtuuston kokous 8.6.

4. Hankkeen tilanne (Ilmatar)

Helena Arola ja Lauri Vierto Ilmattarelta esittelivät hankkeen tilannetta ja aikataulua lyhyesti. Lauri Vierto kiitteli viranomaisia hyvästä yhteistyöstä hankkeen menettelyiden aikana.

5. Mahdolliset kysymykset hanketoimijalle (hanketoimija poistuu tämän jälkeen neuvottelusta)

Niina Kangas: Alueella mainittiin olevan hyvä vuokratilanne, onko joiltain osin vielä tarpeita vuokrattaville alueille?

Helena Arola: Ihan kokonaisuudessaan ei ole aluetta vuokrattu, mutta kaikki voimaloiden paikat ja niiden ympäristöt sekä sähköasemien paikat on vuokrattuna. Vuokratilanteessa ei ole ongelmia hankkeen toteuttamisen osalta.

Niina kangas: Pohjaveden osalta on ollut paljon keskustelua, onko uusia selvityksiä edellisen lausunnon jälkeen tehty?

Helena Arola: Ei uusia, tehty tarkennuksia raporttiin.

6. Kaavaehdotuksen esittely (AFRY)

Ismo Vendelin AFRYltä esitteli kaavaehdotusta ja kaavamenettelyn vaiheita. Hankkeessa suunnitellaan enintään 15 voimalaa, joiden kunkin yksikkö teho on enintään 10 MW ja kokonaiskorkeus enintään 300 metriä.

7. Viranomaisten puheenvuorot

Iris Lehkonen, Pirkanmaan liitto

Maakuntakaavassa osoitettavan tuulienergia-alueen taustalla ovat kokonaismaakunta-kaavan tv-alueen merkintä, vaihemaakuntakaavan selvitykset sekä Konikallion hankkeessa havaitut mahdollisuudet. Pirkanmaan liitto on tyytyväinen hankkeessa laadittuihin selvityksiin ja liiton lausunnoissa kiinnittämiin huomioihin on niissä vastattu. Hankkeessa on hyvin tunnistettu, että sijainti on arvokkaan maisema-alueen osalta haasteellinen. Liitto kuitenkin näkee, että kunnat ratkaisevat, miten asiaan suhtaudutaan. On hyvä, että hanke etenee päätöksentekoon.

Mia Hinnerichsen, Pirkanmaan maakuntamuseo

Kiittelee, että kaavaluonnosvaiheesta annetun palautteen jälkeen voimaloiden kokonaiskorkeutta laskettiin. Erityisesti hankkeen havainnekuvat on laadittu hyvin ja ne ovat havainnollistavat, kun esitetään eri objektiiveilla otetut kuvat. Laadukkaat kuvat. Museo kuitenkin harkitsee hankkeesta valituksen tekemistä, sillä maisemavaikutukset ovat suuret kielteiset. Useista tuulivoimahankkeista on kokemusta, mutta ne eivät ole vielä edenneet toteutukseen, ja vain muutamissa maisemalliset vaikutukset on tunnistettu olevan suuret kielteiset. Millaiset maisemavaikutukset ovat niin suuret, että hankkeen suunnittelu keskeytettäisiin vai ovatko maisemavaikutukset hyväksyttäviä?

Pasi Lappalainen: Onko museo valittanut maakuntakaavasta? Hanke perustuu voimassa olevaan maakuntakaavaan.

Mia Hinnerichsen: Museo ei ole valittanut maakuntakaavasta, koska hanke on ollut jo silloin niin pitkällä eikä se olisi pysäyttänyt hanketta.

Ismo Vendelin: Maisemavaikutukset ovat hankekohtaisia, mutta joka tapauksessa tällaisissa teollisen kokoluokan tuulivoimahankkeissa maisemavaikutukset ovat usein varsin suuria. Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevalle tuulivoimahankkeelle KHO on antanut päätöksen, että maisemavaikutukset ovat hyväksyttäviä, kun selvitykset ovat olleet riittäviä. Länsi-Lapissa puolestaan maisemavaikutukset ovat kaavan hyväksyttävyydessä tulleet vastaan. Tuulivoimahankkeissa usein haasteena on sovittaa yhteen ristiriitaisia tavoitteita, eikä kaikkia tavoitteita voida aina täysimääräisinä toteuttaa. Kaavoituksessa kunnan päätöksentekoon jää punnittavaksi keskenään toisinaan ristiriitaisiakin tavoitteita.

Niina Kangas: Länsi-Lapin osalta viitattiin Yli-Torniolla sijaitsevaan tuulivoimahankkeeseen, jonka osalta hallinto-oikeuden päätöksessä todettiin, että vaikutuksia ei ole tutkittu riittävästi. Maiseman lisäksi tässä hankkeessa on ollut kyse Unescon maailmanperintökohteesta. Konikallion osalta vaikutuksia on puolestaan arvioitu hyvin ja selvitykset ovat riittävät. KHO ohjaa ja linjaa, mutta jokainen maisema-alue on omansa ja alueet ovat erilaisia sekä eri laajuisia.

Vadim Adel, Pirkanmaan maakuntamuseo

Museo on antanut lausuntonsa molemmista kaavoista. Hämeenkyrön osalta ei museolla ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Ikaalisten kaavasta museo on tuonut esille, että arkeologista inventointia ei ole täydennetty Ryssänlevon osalta. Museolle on tullut paikallisten ilmoituksia Ryssänlevosta, josta on perimätietoa 1700-luvun tapahtumista. Alue on osin jäänyt tarkistamatta, mutta koska hankesuunnitelmasta on kaavaehdotuksessa poistettu maa-ainestenottoalue ja voimalaa siirretty etäämmälle, ei tällöin inventointi ole välttämätön. Kaavaselostuksissa on mainittu, että mikäli hankkeen aikana havaitaan muinaisjäännöksiä, ilmoitetaan niistä museolle. Voimalan T10 osalta tehty siirto ei aiheuta inventointitarvetta, ja muutos on museon näkökulmasta hyväksyttävissä.

Maisemavaikutukset ovat haastavia, Ikaalisten kaava-alueen luoteispuolella Wehuvanarpen kestikievari on Ikaalisten-Hämeenkyrön ainoa valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen kohde (VARK-kohde). Selostuksessa on tuotu esille, että kohteen herkkyys on erittäin suuri ja muutoksen suuruus on kohtalainen. Alueen luonne muuttuu hankkeen toteutuessa ja vaikutus on kokonaisuudessaan suuri kielteinen. Kunnat kuitenkin ratkaisevat. Ehkä voisi olla hyvä miettiä, voiko vaikutuksia VARK-kohteeseen vielä vähentää, esim. laskemalla voimaloiden korkeutta edelleen, muuttamalla sijoittelua tai voimaloiden määrää. Museon näkökulmasta tätä suunnitelmaa ei pitäisi hyväksyä.

Minna Huttunen, Sisä-Suomen Elinvoimakeskus

Lausunnossa nostettu esille kaavaselostuksessa huomattu virhe liikennemäärien osalta tiellä 3, joka on syytä korjata. Lisäksi on esitetty erikoiskuljetusten reittiä, mutta tämän osalta on hyvä huomata, että valtatieltä 3 erkaantuessa tiestö ei ole osa SEKV-verkkoa. Tässä voi tuki olla, että tätä karttaa on tulkittu eri tavoin kuin tekijä, mutta on hyvä tarkentaa. Reittisuunnitelmaa laadittaessa tiestöä on hyvä tarkastella tarkemmin, ja pohdittavaksi, onko tarpeen laatia tiesuunnitelmaa. Mikäli tiesuunnitelma laaditaan, on se hyvä laatia riittävän aikaisessa vaiheessa. Sähkönsiirtoreitti risteää maanteiden kanssa ja sen osalta ohjeistus syytä huomioida. Kaavaratkaisusta ei ole huomautettavaa.

Niina Kangas, Lupa- ja valvontavirasto

Edellä maisema-asioiden yhteydessä mainittu Yli-Tornion hanke on nimeltään Reväsvaaran tuulivoimaosayleiskaava.

Selvityksiä on tehty ja vahvistettu vuosien aikana. Tässä hankkeessa maisemavaikutukset ovat merkittävin asia. Selvityksiä on tehty riittävästi ja merkittävyttä arvioitu oikein, mutta kuitenkin on mahdollista, että maisema voi nousta valituksissa esille. Lieventämiskeinoja on esitetty ja hankkeen vaikutuksia on jo lievennetty madaltamalla voimaloita 50 metriä. Hankkeessa on yhteensovitettavia asioita, sillä maisemahaittoja aina syntyy, kun tuulivoimaloita rakennetaan. Maisemavaikutusten hyväksyttävyyttä jää kuitenkin kunnan arvioitavaksi. Luontovaikutusten huomioimisen osalta on hyvä, että voimalaa T10 on siirretty etäämmäs norosta. Pohjaveden osalta lähtökohtainen etäisyys voimalan ja pohjavesialueen välillä on vähintään voimalan kaatumaetäisyys.

Tuuli Hankaankorpi, Lupa- ja valvontavirasto

Hyvä, että etäisyyttä on kasvatettu pohjavesialueeseen. Vaikutusten arviointi Vatulanharjun pohjavesialueen suuntaan on riittävä ja selvitystä on tehty poikkeuksellisen paljon. Kallioperän laatu ei ole tiedossa ja ruhje menee läpi, selostuksessa on mainittu, että kallioperää selvitetään hankkeen myöhemmissä vaiheissa. Pohjavesiselvitykset maastossa on tehty vuosina 2022–2023, jonka jälkeen selvityksiä ei ole jatkettu. Jos tarkkailua olisi jatkettu, olisi se vahvistanut tuloksia.

Ikaalisten kaupunki ja Hämeenkyrön kunta – Ei puheenvuoroa.

Ismo Vendelin: Selkeät huomiot ja palautteet viranomaisilta, jotka viedään hankkeesta vastaavalle tiedoksi ja huomioitavaksi jatkosuunnitteluun. Ilmattarella on tarkoitus jatkaa hankkeessa mainittujen keskeisten teemojen kuten pohjaveden huomioimisessa.

8. Muut asiat

Ei ollut muita asioita.

9. Jatkotoimenpiteet

Aikataulu: Ikaalisten osalta valtuuston kokous 24.8. ja hallituksen kokous viikkoa aiemmin. Hämeenkyrössä aiemmin mainitusti hallituksen kokous 25.5. ja valtuuston kokous 8.6.

Valmis muistio toimitetaan saatujen kommenttien jälkeen kokoukseen osallistuneille sekä Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon. Kokoukseen osallistuneille varataan muistion kommentointiin vähintään viikko.

10. Neuvottelun päättäminen

Päätettiin neuvottelu klo 15.35.